

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti
ze 4. srpna 2020

Sliby chyby ministra Havlíčka

Zákon o zapojení obcí do výběru hlubinného úložiště opět odložen

Věcný záměr zákona o zapojení obcí do výběru úložiště se opět nedostane ani na jednání vlády, projednávání nekvalitního návrhu ministerstva průmyslu bylo v Legislativní radě vlády přerušeno. Je tak již jisté, že do konce volebního období vlády legislativa, která měla posílit možnosti samospráv při rozhodování o úložišti, nevznikne. Zákon je obcím, na jejichž území stát hledá úložiště, slibován již od roku 2011, od roku 2016 s jeho vznikem počítá také nový atomový zákon [1]. Urychlené dokončení návrhu zákona se zapojením obcí do jeho připomínkování slíbil na jednání se starosty 17. července 2019 ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček [2].

Na zaslané připomínky ale Havlíčkův úřad nebral zřetel a verze připravovaná pro vládu [3] tak byla v rozporu se svazy zastupujícími zájmy více než 4 700 měst a obcí z celé republiky – Svazem měst a obcí, Sdružením místních samospráv i Platformou proti hlubinnému úložišti. Shromáždění členů Platformy k němu vydalo své kritické stanovisko [4].

Ministerskému návrhu zákona obce vytýkají zejména:

- Navržená míra zapojení obcí a veřejnosti do procesu rozhodování o výběru lokality pro úložiště je naprosto nedostatečná. Skutečně efektivní může být jen tehdy, pokud obce či veřejnost mohou ovlivnit, zda v dané lokalitě vůbec bude proces pokračovat. To lze zajistit jedině uložením povinnosti Správy úložišť vyžádat si před zahájením konkrétního řízení souhlas dotčených obcí.
- Předložený návrh věcného záměru téměř zcela opomíjí zapojení veřejnosti a dělá z občanů obcí prakticky pouhé statisty při povolovacích řízeních.
- Návrh neřeší postupy při vyhledávání lokality pro úložiště, které by zabránily jejich častým účelovým změnám, jaké se donedávna děly. Rovněž by bylo vhodné zakotvení kritérií pro jednotlivé fáze procesu výběru do zákona.
- V návrhu chybí systémové nastavení kompenzací pro obce pro celý proces vyhledávání a výběru lokality pro úložiště, jeho povolování a provoz.

Představitelé obcí reálně nemají příliš možností, jak obhajovat zájmy svých občanů při hledání místa pro úložiště a proto i ohlášený výběr čtyř finálních lokalit vnímají jako uspěchaný. Spolurozhodování samospráv je princip běžně používaný v mnoha demokraticky vyspělých zemích a rozhodně pak v těch, kde již pokročili v povolování úložiště. Rovněž evropská směrnice Rady 2011/70/EURATOM požaduje, aby se veřejnost mohla účinně účastnit rozhodování týkajícího se nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem [5].

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Petr Klásek, starosta obce Chanovice

tel.: 606 745 795, e-mail: obec.chanovice@email.cz

Petr Klásek, starosta obce Chanovice a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, řekl: „V červenci tomu byl rok, kdy zástupci měst a obcí z devíti lokalit v ČR byli ujišťováni ministrem Havlíčkem, jak se s jeho působením změní přístup státu, začnou se vyplácet kompenzační příspěvky obcím a bude urychleně projednán zákon, který celý proces zprůhlední a zajistí práva obcím a lidem ve vytipovaných místech. Osobně nyní toto setkání nazývám „Havlíčkovy sliby chyby“.“

„Pro dotčené obce se za více jak rok nic nezměnilo. Ministerstvo průmyslu a Správa úložišť vše rozhodují z Prahy a to formou „o nás, bez nás“. Podněty a připomínky k návrhu zákona společně vypracované obcemi byly zavrženy. Zákon není a státní úřední mašinerie válcuje lidi v lokalitách. Jak ministr Havlíček, tak ředitel Správy úložišť Prachař nám v praxi předvádí, co je to arogance moci.“

Platforma proti hlubinnému úložišti sdružuje 51 členů (35 obcí a měst a 16 spolků) za účelem prosazování takového způsobu hledání řešení problému vyhořelého jaderného paliva a radioaktivních odpadů, který bude otevřený, průhledný a v němž obce a veřejnost budou mít zákony dostatečně garantované možnosti hájit své oprávněné zájmy. www.platformaprotiulozisti.cz

Další informace může poskytnout:

Petr Klásek, starosta Chanovic a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, tel.: 606 745 795, e-mail: obec.chanovice@email.cz

Poznámky:

[1] Nový atomový zákon č. 263/2016 Sb., par. 108 odst. (4): „Postup při stanovení průzkumného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech, postup při stanovení chráněného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech, postup při povolování provozování úložiště radioaktivního odpadu a postup, jak zajistit respektování zájmů obcí, kterým náleží příspěvek z jaderného účtu dle § 117 odst. 1, a jejich občanů v těchto procesech, stanoví zvláštní zákon.“

[2] „Bezpečnost, životní prostředí a komunikace. Vicepremiér a ministr průmyslu a obchodu Havlíček jednal se starosty kvůli úložišti radioaktivního odpadu“, tisková zpráva Ministerstva průmyslu a obchodu ze 17. 7. 2019

[3] Návrh věcného záměru zákona o zapojení dotčených obcí a jejich občanů do řízení směřujících k výběru lokality pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech a k povolení provozování úložiště radioaktivních odpadů, <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBK2DGZSA>

[4] Stanovisko Platformy proti hlubinnému úložišti k postupu přípravy věcného záměru zákona o zapojení obcí do procesu výběru a výstavby úložiště, 10. prosince 2019

[5] Směrnice Rady 2011/70/Euratom v článku 10 Transparentnost, odst. 2 uvádí: „Členské státy zajistí, aby veřejnost měla v souladu s vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními závazky potřebnou příležitost účinně se účastnit procesu rozhodování týkajícího se nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem.“

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Petr Klásek, starosta obce Chanovice

tel.: 606 745 795, e-mail: obec.chanovice@email.cz